

REPORTATGE TELEVISIU

REPORTATGE TELEVISIU

DEFINICIÓ

Donant per fet que sabem les bases del llenguatge periodístic televisiu, farem un pas endavant i ens centrarem en el reportatge per televisió.

Hem de començar dient que el reportatge, sigui en premsa, ràdio o televisió, és un d'aquells gèneres que considerarem "majors", o sigui, de més dificultat d'elaboració i alhora dels més amplis i complerts. Alguns també en diuen un "gènere de gèneres".

La paraula "reportatge" no vol dir res més que reportar, o sigui, recollir informació, fonts, dades. Es tracta d'explorar al màxim la informació disponible sobre un tema determinat. I aquest tema, a més, ha de ser d'actualitat, això el distingeix d'un documental.

Un reporter, o autor de reportatges, no per força ha d'haver viscut allò que explica perquè a vegades senzillament és impossible. Però sí que el reportatge, i encara més el televisiu, ha de mostrar imatges d'allò que explica. Les imatges han de donar sentit al tema del qual informem i són un suport imprescindible per poder fer un bon reportatge.

En definitiva, un reportatge aprofundeix en el Què i el Per Què d'un tema d'actualitat, recollint el màxim possible d'informació per tal de tractar-lo amb profunditat.

ELABORACIÓ

Trieu un bon tema

Per fer un reportatge, primer de tot cal triar un tema. Convé que sigui un tema que a la gent li pugui interessar i alhora que sigui important o tingui certa transcendència. Recordem que habitualment són temes d'actualitat. És aconsellable que sigui un tema del qual el públic en té poca informació o no l'acaba de conèixer en profunditat.

Un cop s'ha triat el tema, hem de començar a fer la recollida d'informació. El reporter és com una espècie de buscador de tresors o investigador privat a la

recerca d'una informació que és difícil de trobar. Per això cal marcar-se un objectiu, fins a on es vol arribar. Allò que en diríem "hipòtesis de treball". A vegades acabes confirmant aquella hipòtesis, però també pot passar que descobreixis una informació nova i molt interessant que desconeixes.

Tot i que en principi un reportatge no ha de donar una notícia nova sinó que ha d'aprofundir sobre una de coneguda, també és recomanable que del reportatge en surti un titular. Després d'emetre el reportatge el públic ha de tenir no només la sensació que coneix millor aquella realitat de la qual s'informa, sinó que a més en sap coses noves que desconeixia.

Què hem de tenir en compte

Un cop tenim recopilada tota la informació, i abans de començar a gravar les imatges del reportatge, convé tenir molt clars uns quants conceptes:

- **Quan ha de durar el reportatge?** És molt diferent si ha de durar 5 minuts o mitja hora.
- **A on s'ha d'emetre?** Hem de tenir en compte a quin públic va destinat, no és el mateix el públic d'una televisió local, nacional o estatal.
- **De quins recursos disposem?** No és el mateix tenir una sola càmera per gravar, o que aquesta sigui de més o menys qualitat. També hem de saber si tenim pressupost per fer desplaçaments llunyans o propers. En definitiva, cal saber quin material tècnic i humà tenim i de quants recursos econòmics disposem.
- **Quan temps tenim?** També cal tenir molt clar si podem tenir molt o poc temps per elaborar el reportatge. No és el mateix disposar d'un o dos dies que tenir, per exemple, tot un mes.
- **Quin tipus de reportatge volem fer?** Hi ha moltes maneres de fer un reportatge, sobretot en televisió. Depenent del tema o del tipus de reportatge que vulguem fer hem de saber si volem que tingui:
 - o **Narrador:** en què un locutor ens va explicant la informació amb una veu "en off".
 - o **Entrevistes:** un reportatge pot anar alternant la veu del narrador amb fragments extrets d'entrevistes o, fins i tot, el

podríem fer de tal manera que l'única veu que se senti sigui la dels entrevistats, sense narrador.

- **Imatges d'arxiu:** alguns reportatges, sobretot aquells que es remeten al passat, utilitzen moltes imatges d'arxiu, o sigui, aquelles que ja té gravades la televisió o de particulars que les cedeixen.
- **Dramatització:** convé saber si per a explicar millor algunes idees o informacions volem recrear situacions amb actors que les representen. És un recurs molt útil quan no disposem d'imatges per reflectir una realitat. Ha de quedar clar, però, que es tracta d'una recreació i no voler fer creure que és real.
- **Càmera oculta:** no és recomanable, a no ser que es tracti de l'única manera d'aconseguir alguna informació i que la que s'obtingui sigui realment per denunciar un fet que si no fos gràcies a la càmera oculta no es podria obtenir.
- **Grafisme:** segons quines informacions només es poden donar o explicar bé gràcies a gràfics. No se n'ha d'abusar i han de ser el màxim d'entenedors.

Per tot plegat, és molt important disposar de la figura del productor, que és la persona que s'encarrega d'organitzar totes les sessions de rodatge i que controla la part econòmica. I si nosaltres som els redactors, també és recomanable poder disposar d'un bon operador de càmera, que domini molt bé el llenguatge audiovisual, no només per gravar les imatges sinó també de saber-les editar.

Planifiquem el rodatge

Un cop tenim clars tots aquests aspectes, i ja hem pactat les entrevistes als personatges amb qui volem parlar i quines són les imatges que volem gravar, hem de fer un planificació de rodatge. Hem de saber molt bé quins dies i quines hores podem anar a gravar. I abans de cada gravació també hem de tenir molt clar de quins materials disposem i els hem de tenir a punt.

Per a la gravació de les imatges cal tenir en compte alguns aspectes, a part dels que ja sabem propis de la gravació de notícies i de la realització que ja hem vist:

- **Les entrevistes han de ser llargues:** no hem de tenir por de gravar molts minuts, fins i tot hores, d'entrevistes. Si disposem de temps, hem de procurar treure el màxim d'informació possible dels entrevistats. Si un entrevistat només ens respon amb un "sí" o un "no" a preguntes molt importants, hem de procurar que s'expliqui més llargament ja que donarà més credibilitat al reportatge que sigui l'entrevistat qui ens doni les informacions més importants. Quanta més estona fem parlar a un entrevistat, més opcions hi ha que acabi agafant-nos confiança i que acabi dient-nos allò que volem. Finalment, hem de tenir sempre molt present que les imatges que gravem s'han de poder emetre.
- **Imatges de recurs:** quan anem a gravar imatges relacionades amb el tema del reportatge, hem de procurar agafar-ne moltes i des de molts angles diferents. Per "vestir" el reportatge necessitarem imatges i per això es recomana tenir-ne moltes. Per exemple, d'un entrevistat no agafar només les imatges mentre l'entrevistem sinó també tenir-ne unes quantes en què se'l vagi fent coses de la seva rutina habitual. És molt habitual que per a un reportatge de 10 minuts es tinguin més d'una i dues hores de gravació d'imatges.
- **Apuntar els "Time Codes":** el "Time Code" són els minuts que registra la cinta de la gravació de les imatges. Si es pot, convé que anem apuntant els minuts en què gravem certes imatges, o per exemple en què un entrevistat ens diu una informació molt important. Per això amb una llibreta anem apuntant els temps que marca la cinta i allò que s'ha gravat en aquell moment. Això ens ajudarà molt a l'hora de fer la tria de les imatges.

Planifiquem el muntatge

Un cop tenim totes les imatges gravades i si disposem de temps, també és imprescindible fer el buidat de les cintes. Això vol dir que ens cal visionar totes les cintes, una per una, i anar apuntant allò que contenen, deixant

també molt clar en quin minut de la cinta es troben. També és molt útil fer la transcripció literal de les entrevistes per així tenir molt clar què diu qui i en quin moment. En cas que no tinguem temps per fer-ho, ens haurà estat molt útil fer aquestes anotacions mentre gravàvem.

Quan tenim tot el material transcrit, és quan hem de planificar com editarem o muntarem el reportatge. Aquest és un dels moments més complicats perquè ens hem d'imaginar el reportatge acabat sobre paper i no sobre imatges. Insistim, però, que això ho farem si disposem de temps. Per tant, hem de començar a fer una planificació de com muntarem les imatges en funció de com vulguem relatar la informació. Per això cal fer la tria dels plans que volem posar i dels inserts o talls de veu dels entrevistats que vulguem posar. Per fer-ho, convé tenir en compte alguns conceptes:

- **Tenir el text redactat.** Si el reportatge té un narrador, va molt bé que abans de començar a muntar tenir ja el text redactat. Hi ha diferents tècniques, però el millor és gravar primer la veu i a sobre la veu anar-hi muntant les imatges. Com tot, depèn de l'estil de cada reportatge i de cada reporter i del temps de què es disposa. N'hi ha que prefereixen muntar les imatges i després afegir-hi la veu.
- **Hi hauria d'haver certa progressió en la informació.** O sigui, que hem d'anar dosificant la informació, no podem donar-la tota de cop. Una manera de relatar és fent un plantejament, nus i desenllaç. També podem escollir fer-ho de manera cronològica.
- **Cal mantenir la tensió i l'atenció.** Va lligat amb el punt anterior. Si anem reservant informacions, i les anem donant a poc a poc, aconseguim mantenir l'atenció. Una bona manera, també, és anar alternant diferents postures davant d'un mateix conflicte. Atrau molt a l'espectador anar posant una darrere l'altre postures clarament contraposades.
- **Deixar respirar.** Un reportatge sol ser dens d'informació, per tant també convé que hi hagi moments de distensió. Amb això ens ajuda molt la imatge, deixant que "respirin" algunes imatges, o sigui, que els plànols siguin més llargs del normal i en què s'hi vegin accions. També

hi ajuda la narració del locutor, intercalant, per exemple, silencis o músiques.

- **Acabar bé.** S'ha de cuidar molt la sortida o acabament del reportatge. Normalment el final sol ser "conclusiu", o sigui, que es deixa una idea que serveix de conclusió i alhora per pensar pel final del reportatge. I també se sol deixar pel final unes bones imatges.

Com a conclusió cal dir que el reportatge sol ser un gènere molt agraït per varis motius. Per començar, et permet exprimir al màxim la faceta de periodista i satisfà molt buscar informacions noves i veure que obtens resultats. També et permet allò que en l'argot periodístic es diu "trepitjar el terreny" ja que molta de la feina del periodista es fa només a les redaccions i a vegades quan se surt és per només gravar una declaracions i tornar a la redacció. El reportatge, a més, et permet aprofundir amb la tècnica audiovisual i en la redacció periodística. En definitiva, el reportatge et permet ser més creatiu i donar punts de vista, mirades o enfocaments que la notícia no et permet. Per això el reportatge sol ser d'un estil més amè, més fresc, que la notícia. **Alguns creuen que l'essència del periodisme, el gènere per excel·lència, es troba en el reportatge.**

Descripció

Els alumnes hauran de fer un reportatge per ser emès en un informatiu de televisió.

Objectiu

Aprofundir en un tema d'actualitat del qual un informatiu de televisió n'ha informat només per sobre, utilitzant la tècnica del reportatge.

Metodologia de l'activitat

Primer cal escollir una notícia de l'informatiu de televisió i per convertir-la en reportatge. La tria del tema és important, cal que sigui un tema del qual no hi hagi excessiva dificultat per fer-ne un reportatge amb més profunditat. O sigui, que es pugui tenir accés a més informació.

Un cop tenim el tema triat, hem de veure què ens agradaria saber que no ens explica la notícia sobre aquell tema. A partir d'aquí, fer una cerca d'informació sobre el tema.

Un cop sabem més coses sobre allò que volem fer-ne un reportatge, hem de planificar la gravació: què volem gravar, amb qui volem parlar, etcètera. També hem de planificar com volem que sigui el reportatge, quin tractament li volem donar. Hauríem de planificar un reportatge com si s'hagués d'emetre

just a continuació de la notícia de la qual hem partit. O sigui, com si l'afegíssim just després de l'emissió de la notícia dins els mateix informatiu. Aquest reportatge ha de durar entre 3 i 4 minuts.

Un cop tenim les imatges, primer redactarem la informació. Després ja podrem planificar el muntatge de les imatges, fent servir la locució com a "esquelet".

Valoració

Cal valorar:

- La capacitat de triar un tema interessant
- La capacitat de buscar informació nova.
- La capacitat de fer un producte final que compleixi els objectius de complementar la informació de la notícia i que aporti quelcom nou.
- La capacitat de fer un bon producte informatiu audiovisual.